

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

8809 J2/
Warszawa, dn. 29/VIII. 1922 r.

Oddział II.

Nr 22948 II. Inf/II.C.

Do

Adjutantury Generalnej

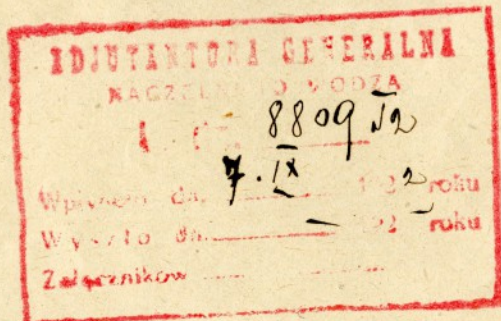
w/m.

Z rozkazu Szefa Sztabu Generalnego przedkładam do wiadomości raport informacyjny Attaché wojskowego w Rydze z dnia 15 sierpnia No 1070.

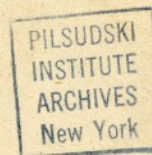
1 załącznik

Otrzymują: Adjutantura Generalna
M.S. Wojskowych
Szef Sztabu Generalnego

W.z. Szefa Oddziału II-go

[Signature]
Sokołowski
Major

Ex II

Nr. *1070*.....

R a p o r t i n f o r m a c y j n y

Ryga, dnia 15 sierpnia 1922 r.

Ł O T W A .

1./Sprawy wewnętrzne.

Łotwa w obecnym czasie ogarnięta gorączką przedwyborczą, narazie, co prawda, opanowaną grupy polityczne i zrzeszenia społeczne, które w nadchodzących wyborach do Sejmu pragną przyjąć udział.

Wybory do sejmu łotewskiego odbywać się mają na zasadzie pięcioprzymiotnikowego prawa wyborczego, z niezależnymi, /wolnymi/ listami kandydatów. Ponieważ system niezależnych list kandydackich wymaga większego, a nawet wielkiego, uświadomienia mas, w porównaniu z głosowaniem na listy wystawione przez partje polityczne, gdzie wystarczy określenie swych przekonań politycznych przez poszczególnych wyborców, stworzony został centralny Komitet Wyborczy, na którym właśnie spoczywa obowiązek uświadomienia mas.

W Sejmie Łotewskim
Termin wyborów dość daleki, bo jest nim dzień 6 i 7 października, ale termin składania list kandydackich upływa już 26 sierpnia.

Według istniejących już obecnie przypuszczeń i według zdania szefa departamentu statystycznego p. Skujeneks'a, konjunktury wyborcze przedstawiają się jak następuje:

Łotwa wybiera stu posłów do przyszłego sejmu przy ca 1 miljonie wyborców. Na jednego kandydata przypada około 10.000 głosów. Przypuszczając, że głosować będzie 70-80% ludności, - liczba wyborców na jednego kandydata wypada 7.000 - 8.000. Większego procentu wyborców spodziewać się nie należy, nawet mimo wszelkich zarządzeń Ministra spraw wewnętrznych, ułatwiających i upraszczających porządek uprawnień do głosowania. Takim ułatwieniem ma być dopuszczenie do urn obywateli, którzy nie posiadają dotychczas paszportów formalnych, legitymują się tymczasowymi świadectwami policyjnymi bez fotografii. Znając stopień zaludnienia poszczególnych dzielnic kraju i ich skład narodowościowy, można mniej-więcej określić skład przyszłego sejmu według nacjonalnej przynależności.

I tak:

	wyborców	kandydaci				
		Łotysze	niemcy	rosjanie	żydzi	polacy
m. Ryga	151.805	10	3	1	2	-
Liflandja	253.514	26	-	-	-	-
Kurlandja	173.497	16	1	-	1	-
Zemgalja	146.695	13	-	1	-	1
Latgalja	247.746	15	-	8	1	1
razem		80	4	10	4	2

Takie są przypuszczenia p. Skujenks'a, które należy uważać za prawdopodobne.

Gdyby polacy - obywatele łotewscy byli zblokowani w blok narodowościowy, to biorąc pod uwagę że jest ich na Łotwie ok. 70.000, mogli by śmiało przeprowadzić 5 - 6 posłów, o czym jednak, przy obecnym stanie rzeczy, marzyć nie można.

O układzie politycznym przyszłego Sejmu łotewskiego, niewiele narazie powiedzieć można. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, większość otrzyma blok prawicowo-burżuazyjny, w skład którego wchodzić będą: 1/związek właścicielski, 2/bezpartyjny centr narodowy 3/chrześcijańscy nacjonaliści i 4/ blok demokratyczny. Partje te przeprowadzą prawdopodobnie około 50 posłów.

Wątpić należy aby partje lewicowe otrzymały 37% miejsc, jakie posiadają w obecnej Konstytuancie.

Dodać należy, że ordynacja wyborcza łotewska przewiduje udział osób wojskowych, pozostających na służbie czynnej, w wyborach.

-----X-----

Z innych spraw charakteru wewnętrznego podkreślić należy decyzję rządu łotewskiego, dotyczącą bezpośredniej komunikacji Ryga-Warszawa. Rząd łotewski, nie mogąc dojść do porozumienia z rządem polskim w powyższej sprawie / jak decyzja jest motywowana / postanowił wybudować, kosztem pięciu milionów rubli, nową stację w Turmencie

Łotewskim, i przeszyć tor Kałkuny-Turmort z normalnego na szeroki.

Decyzja ta najlepiej świadczy o ciągłych obawach Łotyszów dotyczących rozszerzania się wpływów polskich na Łatgalję, a przede wszystkim na sześć gmin powiatu Iłłukszańskiego.

2./Stosunki z sąsiadami.

Zasadniczych zmian niema. Zanotować należy fakt wymiany not między Rosją Sow. i Łotwą, w sprawie powieszonoego w Rydze komunisty Upmala. *[Z powodu powieszonoego w Rydze Komunisty]*

Upmal był na liście aresztowanych podlegających wymianie na ~~xxxx~~ aresztowanych w Rosji obywateli Łotewskich co do których toczą się od miesiąca pertraktacje między Łotwą i Rosją. Ponieważ skazano go na śmierć i odmówił złożenia prośby o ulaskawienie, wyrok został wykonany. *[Posek bolszewicki Jurenjew, który]* ~~xxxx~~ złożył rządowi Łotewskim ostrą notę, w której wyraził się, że rząd sowiecki składa z siebie odpowiedzialność za los aresztowanych w Rosji Łotyszów. Mejerowicz odpowiedział na ową notę w bardzo pokornej formie, przyobiecując na przyszłość wstrzymywanie ~~xxxx~~ wyroki, wydane na osoby, co do których toczą się pertraktacje o wymianie i prosząc o rozpoczęcie układów zerwanych przez Jurenjewa na skutek zajścia z Upmalem.

Jurenjew przyjął do wiadomości oświadczenie Mejerowicza i układy postanowił kontynuować.

3./Sprawy wojskowe.

Sztab Generalny Łotewski urządził dnia 15 i 16 sierpnia pokaz taktyczno - wojskowy i manewry z udziałem garnizonu Dynaburskiego, na które zaprosił Attachés Wojskowych w Rydze akredytowanych.

Szczegóły manewrów i ocena - specjalnym raportem.

Attaché Wojskowy

Jarociński Rmdp
JAROCINSKI
Komander-porucznik